రంగభాషి

మూర్తి స్వతహాగా చాలామంచివాడే. చాలా తెలివైనవాడనికూడా చెప్పవచ్చు. అతనితో కాస్సేపు మాట్లాడిన వాళ్ళెవరైనా అతను చాలామంచివాడనే అభిప్రాయానికి సులభంగా వస్తారు. అతనికి చాలా విషయాల్లో తెలుసు. భక్తి, వేదాంతం మొదలైనవన్నీ అతనికున్నాయి. సంగీతాన్నానందిస్తాడు. సాహిత్యాన్ని విమర్శిస్తాడు. రాజకీయాల గురించి కూడా మాట్లాడుతాడు. ఎదుటివారి మనస్తత్వాల్ని తెలుసుకొని, వారికనుగుణంగా మాట్లాడుతాడు. కాని అతనిలో ఎక్కడ లోపముందోగాని, అతను నిలకడగా ఒక సంవత్సరం ఒక ఉద్యోగంలో వుండలేడు. అతని బంధుమిత్రులెవరికీ అతనంటే గౌరవంగాని, విలువగానీ లేదు. ఆఖరికి అతని అత్తవారు కూడా అతనొక వ్యర్థుడనీ, అసమర్థుడనీ నిర్ణయించారు.

పెళ్ళవనంతకాలం మూర్తికి జీవనయాత్ర కొనసాగించడం అంత ఇబ్బందనిపించలేదు. అతని పెద్దన్నగారు పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులో ఇన్‌స్పెక్టరుగా పనిచేస్తున్నాడు. తల్లిదండ్రులు పోయిన దగ్గర్నుంచి మూర్తిని తానే చేరదీసి స్కూలుఫైనలుదాకా చెప్పించాడు. రెండుసార్లు దండయాత్రకొట్టి మూడవసారి అతికష్టంమీద అత్తెసరు మార్కులతో స్కూలుఫైనలు అయిందనిపించాడు మూర్తి. అప్పటికి అతనికి ఇరవై ఏళ్ళు. మునిసిపల్ ఆఫీసులోనూ, జిల్లా పరిషత్తు ఆఫీసులోనూ, ఆక్టింగ్ ఉద్యోగాలు రెండు మూడు చేసి మానేశాడు. తరువాత టీ కంపెనీలోను, కంట్రాక్టర్లదగ్గరా కూడా కొన్నాళ్ళు ఉద్యోగాలు చేశాడు. ఒక్కటీ నిలకడగా చెయ్యలేకపోయేవాడు. కొన్నాళ్ళు చెయ్యడం, పై ఉద్యోగస్థుడు మంచివాడుకాదనో, పని చాలా కష్టమనో, ఏదో సాకు పెట్టి మానేసేవాడు. అలా దగ్గర దగ్గర పాతికేళ్ళ వయస్సు వచ్చేదాకా గడిపేసాడు. కొందరు బంధువులు మూర్తి అన్నతో మూర్తి గురించి మాట్లాడారు.

మూర్తి ఈవిధంగా సరియైన ఉద్యోగం లేకుండా వుండడం బాగులేదన్నారు. ఒకింటివాడైతే అతనే దార్లోకి వస్తాడన్నారు. పెళ్ళయితేనేగాని బాధ్యత తెలియదన్నారు. మూర్తికి పెళ్ళి చెయ్యవలసిన బాధ్యత అతని అన్నగారిమీదేవుందన్నారు. చివరికి మూర్తిచేత మూడు ముళ్ళూ వేయించారు.

వివాహమైన రెండు మూడు నెలలుదాకా మామూలుగా సరదాగానే గడిచింది. కాని తరువాత కొన్ని సమస్యలు ప్రారంభమయ్యాయి మూర్తికి. మూర్తి భార్యకి పద్దెనిమిదేళ్ళుంటాయి. ఆ అమ్మాయి వెంటనే తనని తీసికెళ్ళి కాపురం పెట్టమనిభర్తకు చెప్ప సాగింది. మూర్తి మామగారు, అల్లుడు వెనక కొన్ని ఉద్యోగాలు ప్రయత్నించి విడిచిపెట్టేశాడని తెలుసుకున్నారు. ఏదైనా మంచి ఉద్యోగం వేయించి కూతుర్ని దగ్గరలో వుండేట్టు చూద్దామని ప్రయత్నించాడు. ఆ వూళ్ళో ఒక హైస్కూలుంటే, అందులో గుమస్తాగా వేయించాడు. మూర్తి పని జీతాలు కట్టుకొని రశీదు లివ్వటం. ఒక సంవత్సరం తిరిగేసరికి, అనేకమంది కుర్రాళ్ళు కట్టిన జీతాలు పుచ్చుకుని, మూర్తి జేబులో వేసుకొన్నాడనీ, రశీదు లివ్వడం మానేశాడనీ రిపోర్టువచ్చి మూర్తి ఉద్యోగానికి వుద్వాసన అయిపోయింది.

అయితే ఈ అపహరించిన సొమ్ము ఏంజేశాడో ఎవరికీ తెలియదు. ఎందుకంటే మూర్తి ఇంటి కింద ఒక నయాపైసాఅయినా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టలేదు. అదీకాక మూర్తికి ఒక్క బీడీ కాల్చడం తప్ప మరే దుర్వ్యసనాలూ లేవు. పోనీ ఆ డబ్బు ఎవరికైనా ఇచ్చాడా? అంటే అదీ కన్పించదు. మొత్తానికి డబ్బు విషయంలో మూర్తి ప్రమాదకరమైన వ్యక్తి అని అతని మామగారు గ్రహించారు.

మళ్ళీ రెండు మూడు నెలలు ఖాళీగా కూర్చున్న తరువాత మూర్తి వుద్యోగ ప్రయత్నం ఆరంభించాడు. అతని అన్నగారికి తెలిసిన ప్లీడరొకాయన రాబడి బాగా వుండడంవల్ల మునుపు ఒక గుమస్తా వుంటే ఇప్పుడు ఇద్దరు గుమస్తాలు వుండడం అవసరమని ఎవరినైనా చూసిపెట్టమని అతని అన్నగారి నడిగాడు. ఆయన ఎలాగా మూర్తి ఖాళీగా వున్నాడుకదా అని ఆయన దగ్గర మూర్తిని జేర్చాడు.

ఆ ప్లీడరుగారిపేరు సత్యానందంగారు. ఆయన మంచిపేరుగల ప్లీడరే. అయితే ఆయనకు ఐహికానికన్నా ఆముష్మికంమీద దృష్టి ఎక్కువ. ఎవరైనా వేదాంతం మాట్లాడితే వాళ్ళని నెత్తిమీదపెట్టుకుంటాడు. సన్యాసులూ, సాధువులూ కన్పిస్తే వాళ్ళతో ఏవో నాలుగు మంచి ముక్కలు మాట్లాడందే వదలడు. ఇంట్లో దేవతార్చనా, పూజా వగైరాలేమీ లేకపోయినా, ఆయన అల్లాటి కర్మలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోయినా, వేదాంత విషయాలు ఆయనకు తెలిసినంత మరెవ్వరికీ తెలియవు. అప్పుడప్పుడొకరిద్దరు సన్యాసులు వచ్చి రోజులకొద్దీ ఆయనింట్లో మకాం వేస్తూంటారు. సత్యానందంగారికి, ధ్యానం, ప్రాణాయామం వగైరాలు చెయ్యడానికి తీరుబాటు లేకపోయినా, ఆయనకు కలిగే అనుభవాలూ, స్వప్నాలూ ఆయన్ని చాలా పెద్ద స్థాయీ సాధకుల్లో ఒకరిగా చేర్చాయని ఆయన గురువుగారి నిర్ధారణ. గురువంటే, ఈ సన్యాసుల్లో ఒక సన్యాసి. ఆయన వచ్చినప్పుడల్లా, పాలూ పళ్ళూ విపరీతంగా ఆయనకి సరఫరా అవుతూండడం, ఆయన సత్యానందంగారికి జ్ఞానామృతాన్ని సరఫరా చేస్తూండడం మామూలు.

సత్యానందంగారికి పిల్లలులేరు. ఆయన భార్యకు ఆ దిగులు హెచ్చు. ఆమెకు ఈ వేదాంతుల్నిచూస్తే చాలామంట. వీళ్ళ మాయలో పడి భర్త ఎక్కడ ప్లీడరీ ప్రాక్టీసు సరిగ్గా చెయ్యడో! అని ఆమె దిగులు. డబ్బుమీద ఆమెకు విపరీతమైన ఆశ. బోలెడంత బంగారం ఆమె వంటిమీదవుంది. అయినా ఆమెకు తృప్తిలేదు. ఈ సాధువులూ, సన్యాసులూ ఈ పాడి వేదాంతపు కబుర్లు చెప్పకపోతే, కాస్త బంగారం తయారయ్యే విధానమో, లేకపోతే సంతానాన్ని కలిగించే యోగమో చెప్తే బాగుండుననుకుంటూ ఉంటుంది.

సత్యానందంగారి భార్య తమ్ముడు ప్రసాద్‌కు ఇరవై యేళ్ళుంటాయి. అతనూ స్కూల్‌ఫైనల్ ఎలాగో కష్టపడి పాసయి కాలేజీలో ఆ యేడే చేరాడు. అతనికి వాళ్ళక్కయ్యకన్నా, డబ్బు తొందరగా సంపాదించి దాంతో పెద్ద బిజినెస్సు (సినిమా తియ్యడం లాటిది) పెట్టాలని చాలా ఆతృతగావుంది. క్రాసువర్డు పజిల్సూ, లాటరీలూ, బ్రాకెట్లూ మొదలైన రంగాలన్నీ అతను ఆక్రమించుకొన్నాడు. ఏనాడైనా ఒక చిన్న లక్కీ ఛాన్సు అంటే ఒక లక్ష రూపాయలు తగలదా! అని ప్రసాద్ ఆశ.

మూర్తికి సత్యానందంగారి ఇంటి వాతావరణం బాగా సరిపోయింది. సత్యానందంగారితో వేదాంతం, భక్తి మొదలైన కబుర్లు చెప్తూంటాడు. ఆయన భార్యతో డబ్బు సంపాదించే బిజినెస్సులూ వగైరాల మాటలు చెప్తుంటాడు. ప్రసాద్‌కి బ్రాకెట్‌లోనూ పజిల్సులోనూ అమూల్యమైన సలహా లిస్తూంటాడు.

ఒకనాడు సత్యానందం చుట్టం రామస్వామిగారనే ఆయన వచ్చారు. ఆయనకు పదహారేళ్ళ అమ్మాయివుంది. ఆ అమ్మాయిని ప్రసాద్‌కి ఇద్దామని, ఆయన సత్యానందంగారితో మాట్లాడదామని వచ్చాడు. సాయంకాలం అయిదు గంటలకి సత్యానందం ఇంటికి వచ్చాడు.

రామస్వామిగారు వస్తూనే ఒక చిన్న కూనిరాగం తీస్తూ వచ్చారు. కోర్టునుంచి తొందరగా వచ్చేసిన మూర్తి ఆయనకు కన్పించాడు. సత్యానందంగారు కోర్టునుంచి వచ్చేవేళయిందనీ, కూర్చోమని చెప్పాడు ఆయనతో. రామస్వామిగారు కూర్చొని తనలో తాను రాగాలాపన చేసుకుంటున్నాడు. మూర్తి కొంచెంసేపు విని, రామస్వామిగారితో "మీరు బాగా పాడ్తారులా వుంది?" అన్నాడు.

"మీకెలా తెలుసు?" అని అడిగాడు రామస్వామిగారు.

"ఆఁ! దానికేంలెండి. అసలు పాటకుల్ని చూడగానే పోల్చేచ్చు" అన్నాడు మూర్తి, రామస్వామిగారిలో పాటకుడి లక్షణాలు తను పోల్చినట్లు.

రామస్వామిగారిమొహంలో చిన్న మందహాసరేఖ మెరిసింది. ఆయనకు ఏభయ్యేళ్ళుంటాయి. జుట్టు

(46-వ పేజీ చూడండి)

WIN
1,000000
1,000000

నెలకు రు· 200 సంపాదించండి

ఎలెక్ట్రిక్ అండ్ రేడియో గైడ్ 117 బొమ్మలతో గలదు. మరామతు చేయవచ్చు. రు. 15కే స్వంత రేడియో తయారుచేసికోవచ్చు. ధర రు. 5/- టెయిలరింగ్ రు. 3. కటింగ్ రు.4 ఫొటోగ్రఫీ రు. 3. పోస్టేజి రు. 1 అదనం·

ILFA BOOK DEPOT (APW)
Rafat Ganj, Aligarh (U.P.)

RATNAM'S N-OIL

అంగనరములు బలహీనతి చెంద, చిన్నదనచో తిరిగి యథాప్రకారం అయిపూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి కలది. 1 సీసా రూ. 10 లు వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్డింటుగూనువకు రూ. 25-0-0 లు.

డాక్టర్. రత్నం సన్స్, (Estd 1904 మలక పేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూరాగాం గ్రౌండ్ వద్ద, హైదరాబాద్ -24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)

అంతా మిథ్య

(16-వ పేజీ తరువాయి)

కొద్దిగా నెరిసింది. ఆయన చిన్నప్పుడు నాటకాల్లో వేషాలు వేసేవాడు. తరువాత కష్టపడి సంగీతం నేర్చుకున్నాడు. ఆయనకు భార్య తాలూకు ఆస్తి చాలా వుండడంవల్ల అన్నోదకాలకులోటు లేదు. పొలాలూ, కోర్టు వ్యవహారాలూ చూసుకోవలసి రావడంవల్ల ఎక్కువ తీరికలేక ఆయన సంగీత సాధన పూర్తికాలేదు. కాని ఆయన ఎప్పుడూ ఏదో కూనిరాగం తీస్తూనే వుంటాడు. ఎలాగైనా తీరిక చేసుకొని ఒక పాట కచ్చేరి చెయ్యాలని ఆయన అభిలాష. ఆయన్ని పాటకుడిగా గుర్తించినవాళ్లంటే ఆయనకు చాలా అభిమానం. "అసలు సంగీతం గురించి నాకు తెలిసినంత మరెవ్వరికీ తెలియదు" అని వున్న రహస్యం కాస్తా మూర్తికి చెప్పేశారాయన.

"అల్లాగా. చాలా సంతోషం" అన్నాడు మూర్తి.

"అసలు నేను, 'ఎవరినీ నిర్మా—ఆ—ఆ—ఆ—ఇంచేదిరా' అని ఎత్తుకున్నానంటే సభంతా డంగైపోవల్సిందే"

"అబ్బ!"

"అందులో, "శివుడవో—మా ఆ—ఆ—ఆ—ధవుడవో" అన్నచోట నేను పాడినట్లు మరెవ్వరూ పాడలేరు, ఒక్క సెమ్మంగుడితప్ప. అసలు నేను ఇప్పుడు వేసిన సంగతి ఇరవైఏళ్ళక్రిందట సెమ్మంగుడి రసికరంజని సభలో పాడుతూ వేసినది" అన్నారు రామస్వామిగారు ఆ సంగతి పాడి వినిపించిన తరువాత.

మూర్తి అదివిని, "ఓహో! చాలా బావుంది" అన్నాడు.

ఎన్నాళ్లనుంచో తగిన ఆడియన్సులేక తనగానసుధని మరుగుపరిచిన రామస్వామిగారికి మూర్తి చాలా మంచి రసికుడిలా కన్పించాడు. "ఇదిగో ఇంకోటి" అంటూ ఒక చెయ్యి చెవిదగ్గరపెట్టుకుని, ఇంకో చెయ్యి గాలిలో విసురుతూ, పై స్థాయిలో పాట ఎత్తుకుంటూ, "ఏ—లావా—ఆ—ఆ—తా—ఆ—ర— మెత్తుకొంటివో—వో—వో—వో—" అని రామస్వామిగారు పల్లవి పాడి ఆపారు.

"ఇది, పది హేనేళ్లక్రిందట సరస్వతీగానసభలలో పట్టమ్మాళ్, అచ్చు ఇలా—ఎత్తుకుని పాడేటప్పటికి, అలా కూర్చున్న (ఎదురుగుండా ఖాళీ స్థలం చూపిస్తూ) ఆడియన్సంతా డంగైపోయారు. ఇవతల ఫిడేలువాడూ (రామస్వామిగారు పక్కనున్న బెంచీని చూపిస్తూ) అవతల మద్దెలవాడూ (పక్కనున్న గోడని చూపించారు) హడలిపోయారు. హాలంతా గోల."

"ఆ!" అన్నాడు మూర్తి.

"ఏమిటనుకున్నారు. (మళ్లీ పాట ఎత్తుకుని) —ఆ—ఆ—ల—మేపుటకో—ఒ—ఒ—ఓ, అయోధ్యా—ఆ—ఆ—ఆ—" అని ఆపి "ఇక్కడ నెరవు చెయ్యాలి" అని గొంతుక సవరించుకున్నారు రామస్వామిగారు. ఆయన గొంతుక మరి పాడలేనని మొరాయించింది. పాడడం ఆపి "పదేళ్లక్రిందట, సుబ్బలక్ష్మి పాట కచ్చేరీ విని, ఇంటికివచ్చి "నీదుచరణ పంకజముల" అనే కీర్తన అచ్చు ఆమెలా పాడ్దామని తెల్లవార్లూ కూచొని సాధకం చేశాను. తెల్లారేప్పటికి మరి గొంతుక పలకడం మానేసింది—ఇలాగే" అంటూ జేబులోంచి రెండు లవంగాలు తీసి నోట్లో వేసుకున్నారు రామస్వామిగారు.

"ఏమిటవి?" అంటూ చెయ్యి చాచాడు మూర్తి.

"లవంగాలు" అంటూ మూర్తి చేతులో రెండు వేసి, "ఎప్పుడూ జేబులో గుప్పెడు లవంగాలు వుంచుకోవడం అలవాటు. ఏమో, ఏ నిముషంలో పాట కచ్చేరీ చెయ్యాలిసివస్తుందో!" అన్నారు రామస్వామిగారు. మూర్తి అవునని తలూపాడు.

ఇంతలో సత్యానందంగారు వచ్చి రామస్వామిగార్ని పలకరించారు. రామస్వామిగారు తను సత్యానందం బావమరదికి పిల్లనిద్దామని వచ్చానని చెప్పారు. సత్యానందంగారు రమాదేవిని పిల్చారు. రమాదేవితో విషయమంతా చెప్పారు. రామస్వామిగారు ఆవిడ వైపుచూసి, "అమ్మా! నాకున్నది ఒక్క కూతురు. దానికి కష్టపడి వీణ చెప్పించాను. సునాయాసంగా పాటకచ్చేరీ చేస్తుంది. రేడియోలో పాడించమని అందరూ అంటున్నారు. అంటే—పాట కాదనుకోండి. పాట కూడా వచ్చును. దాని గొంతుక త్రిస్థాయీ, పలుకుతుంది. మీకు ఒక్కటే మచ్చు మా అమ్మాయి గొంతుక కొంచెం పట్టమ్మాళ్ గొంతుకలావుంటుంది. అయినాసరే. నేను చిన్నప్పటినుంచీ రవివర్మ సరస్వతి ఫోటో చూసి మా అమ్మాయి అలా వుండాలని, వీణ చెప్పించాను. చేతిలో వీణ పట్టుకొని మా అమ్మాయి ఫోటో తీయించుకుంది. వెనక్కాతల ఏనుగూ, అదీ లేదనుకోండి! అయినా మా అమ్మాయి అచ్చు సరస్వతీలావుంది" అని ఒక ఫోటోతీసి ఆవిడకు చూపించారు. ఆవిడ ఆ ఫోటో తీస్కొని వాళ్ల తమ్ముడికి చూపిస్తానంది. వారం రోజుల్లో పిల్లను చూచుకోవడానికి వస్తామంది.

రామస్వామిగారు ప్రసాద్ ఫోటో అడిగారు. అదివ్వగానే, పిల్లను చూసుకోవడానికి వారం రోజుల్లో వారి యావన్మందినీ తమ వూరు రమ్మని ఆహ్వానించి, బైటకువస్తూ, చిన్న స్వరకల్పన ఆరంభించి, స్టేషనుకువెళ్లి, దారిపొడుగునా తనలో తను స్వరకల్పన వేసుకుంటూ, మధ్యమధ్య ఫిడేలువాడికి ఛాన్సు ఇస్తూ, మొత్తానికి రైల్లోవెళ్ళి కూచున్నారు.

రామస్వామిగారి అమ్మాయిపేరు పద్మ. ఆ అమ్మాయికి ప్రపంచమంతా సినిమామయం. కొత్త సినిమా, మొదటిఆటకు తెగే మొదటి టిక్కట్టు ఆ వూరిలో పద్మదే. ఆ అమ్మాయిదగ్గర సినిమా పాటల పుస్తకాలెన్నున్నాయో లెక్కలేదు. సినిమా పాటలన్నీ బాగా పాడుతుంది. అసలామ్మాయి ఇంట్లో ఇరవైనాలుగు గంటలూ 'సినిమూడ్'లోనే వుంటుంది. అంటే కాస్సేపు "మాంగల్యబలం"లో సావిత్రి (హీరోకోసం ఎదురు చూస్తున్నప్పుడు) లాగా, మరో కాస్సేపు 'శాంతినివాసం'లో రాజసులోచన (హీరో పిక్చరు గీస్తున్నప్పటి)లాగా, ఇంకొంచెం సేపటికి 'అప్పుచేసి పప్పుకూడు'లో జమున(హీరోవేపుచూస్తున్నప్పుడు)లాగా—అలా ఏదో ఒక సినిమాలో స్టార్‌లా వుంటూనే వుంటుంది. అసలు సినిమారంగంలో హీరోనేగాని పెళ్లాడనని భీష్మించుకు కూర్చుంది. ఒక ప్రఖ్యాత సినిమా నటుడుకి బోలెడు ప్రేమలేఖలు రాసిందట.

ఆమెరాసిన ప్రేమలేఖలకు జవాబు రాకపోయేటప్పటికి, ఆ హీరోమీద కోపంవచ్చి, మద్రాసువెళ్ళి అతనిఇంటిముందు నిరశనవ్రతం చేద్దామనుకొని బయ

ర్దేరిందిట. ఆ ఫలంగా ఆవూళ్లో కొంతమంది అడ్డుపడి, ఆ నటుడికి ఇదివరకే పెళ్ళయిపోయిందనీ, ఇద్దరు పిల్లలు కూడా పుట్టారనీ, కనుక పద్మ నిరశనవ్రతం చేసినా లాభంలేదని బోధపరిచాక ఆ మహత్కార్యంమండి విరమించుకొంది. కానీ తీవ్రమైన ఈ ఆశాభంగం సహించలేక, ఈ జన్మలో కాకపోతే మానే, వచ్చే జన్మలోనైనా ఆ సినీ హీరోకి భార్యగా జనింపచెయ్యమని ఏడుకొండలవాడికి మొక్కుకుంది.

ప్రస్తుతంలో ఆమె చేసుకోబోయే అబ్బాయికి కొన్నైనా సినిమాకళ, హీరోకళ లుండాలని పట్టుబట్టింది. రామస్వామిగారు తెచ్చిన ఫోటోచూసి, "ఇదేమిటి నాన్నా! ఇలా వున్నాడీ అబ్బాయి?" అని అడిగింది. మొగంమీదకి పడుతున్నజుట్టూ, లాల్చీ జీరలున్న కళ్ళతో వున్న ప్రసాద్ ఫోటో ఆమెకంతనచ్చలేదు. అతనిలో ఆమెకు ఏ సినిమా యాక్టరు పోలికా కన్పించలేదు.

"అదేమిటమ్మాయ్! 'దేవదాసు'లో దేవదాసులా గున్నాడుకదూ ఈ అబ్బాయి" అన్నారు రామస్వామిగారు.

"హో! దేవదా!" అంటూ పార్వతి దేవదాసును చూసినట్లు చూసింది పద్మ ఆ ఫోటోవేపు. ఆమెకు వెంటనే ప్రసాద్ నచ్చడం, అతన్ని ప్రేమించడం జరిగిపోయింది.

సినీ హీరోయిన్‌లా సిగ్గు నటిస్తూ, 'నాన్నా ఆయనెప్పుడు వస్తారు! అంది పద్మ. అప్పుడామె ముఖంలో భావాన్ని పోల్చడానికి తగిన హీరోయిన్, సినిమారంగంలోకి ఇంకా రాలేదని చెప్పాలి.

అప్పుడే 'ఆనంద భైరవి' రాగాలాపన ముగించి, 'మధురానగరిలో' పాట ఎవరి స్టైల్లో (అంటే అరయక్కుడా, చిత్తూరా?)ఎత్తుకుందామాఅని ఆలోచిస్తున్న రామస్వామిగారు కూతురి ఆతృత గమనించి సముచిత సమాధానం ఇచ్చారు.

ఇక, కళ్ళికోట లాటరీ తియ్యడం, అందులో తన పేరు—కలికంవేసి చూసినా —ప్రైజు లిస్టులో లేకపోవడం జరిగిందని తెలుసుకున్న ప్రసాద్ ఖిన్నవందనంతో ఇంటికి తిరిగి రాగానే రమాదేవి, పద్మ ఫోటో అతని చేతికిచ్చింది.

ప్రసాద్ పద్మ ఫోటోచూసి మూర్ఛపోలేదుగాని పిల్ల బాగానేవుందనుకున్నాడు. కాని అతనికి కావలసింది అందమైన అమ్మాయికాదు. డబ్బు.

"నా కెందుకక్కా! ఈ అమ్మాయి. మనకిప్పుడు కావలసింది డబ్బు!" అన్నాడు ప్రసాద్.

"డబ్బు సంగతి సరేలేరా. ముందు పిల్ల నచ్చిందో లేదో చెప్పు!" అంది రమాదేవి తమ్ముడితో.

"డబ్బు వచ్చేటట్లయితే, ఇంతకన్నా పదిరెట్లు అందవికారంగావున్న అమ్మాయినైనాసరే పెళ్లాడుతాను."

"ఆ అమ్మాయి రామస్వామిగారి ఏకైక పుత్రిక. ఆయన భార్యపేర సుమారు రెండు మూడు లక్షలు ఖరీదుచేసే ఆస్తివుంది"

"రైటో! వెంటనే ఆ అమ్మాయిని పెళ్ళి చేసేసుకుంటాను" అన్నాడు ప్రసాద్, ఎగిరి గంతేసి, వుత్సాహంతో.

ప్రసాద్ అంగీకరించినట్లు ఉత్తరం అందిన తరువాత రామస్వామిగారు రెండు నెలల తరువాత గాని మంచి ముహూర్తంలేదనీ, అందుకని రెండు నెలలవరకూ నోపికపట్టమని వ్రాశారు. ప్రసాద్, ఈ లోపల తనకు భార్య ద్వారా రాబోయే రెండు లక్షల రూపాయల్నీ ఎలా వినియోగం చెయ్యాలా? అని తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు.

సత్యానందంగారి ఆముష్మికచింత నెరవేర్చడంకోసం స్వయంగా ఆ పరమేశ్వరుడే వచ్చాడేమోనన్నట్లు, ఒకనాడు హిమాలయాల్నించి తిన్నగా వస్తున్న 'యోగనంద సరస్వతి' అనే యోగీశ్వరులు ఆవూరు వచ్చి, ఆవూరి దేవాలయంలో బస చెయ్యడం జరిగింది.

యోగానందసరస్వతిగారు కోవెలలో దిగిన మరుక్షణంలో వారి ఆగమనవార్త వూరంతా గుప్పుమంది. ఆయన సుమారు పందఏండ్లపైగా సమాధిలోవుండి, ఒక సంవత్సరంపాటు సమాధి చాలించి దేశాటన చేద్దామని బయల్దేరారు. ఆయన హిమాలయాల్లో,మానస సరోవరం ఒడ్డున, ఒక గుహలో ఎన్నివందల ఏండ్ల నుంచో తపస్సు చేస్తున్నట్లు జనానికి తెలిసింది. ఆయనికి అష్టసిద్ధులూ వున్నాయని కూడా జనం పసిగట్టారు. ఆయన ఆహారం తీసుకోరు. హిందీ మాట్లాడుతారు. కొంతమంది శిష్యుల్ని తరింపచెయ్యడానికి ఆయన బయల్దేరినట్లు తెలిసింది.

సత్యానందంగారు ఇది విన్నవెంటనే 'సిరికింజెప్పడు' శంఖ చక్ర యుగమున్ చేదోయి సంధింపడు. . ." అన్నట్లుగా పరిగెత్తివెళ్లి యోగనంద సరస్వతులకాళ్ల మీద పడ్డారు. ఆయన వెనకాలే మూర్తి కూడా వెళ్ళి ఆయనకి నమస్కరించాడు.

యోగిగారు సత్యానందంగార్ని కటాక్షించారు. ఆయన్ని ఆశీర్వదించారు. సత్యానందం వెంటనే స్వామీజీ బస మార్చేసి తన యింటికివచ్చి తన ఆతిథ్యం స్వీకరించాలని కోరారు. స్వామిజీ, తను సత్యానందం ఇంటికివస్తే, తనకోసం అనేకమంది భక్తులు వస్తూండడంవల్ల అతనికి ఇబ్బంది కలగచ్చునన్నారు. సత్యానందం తనకు అందువల్ల ఏమీ ఇబ్బంది కలగదన్నారు. స్వామిజీ రోజూ భక్తులకు కొంత బోధ చెయ్యాలన్నారు. సత్యానందం తనింట్లో కావలసినంత స్థలంవుందనీ, ఎంతమంది భక్తులు వచ్చినా ఫరవాలేదనీ అన్నారు.

భక్తుడైన సత్యానందం పట్టుదలకి స్వామిజీ తల యొగ్గక తప్పిందికాదు. అందులో సత్యానందంగారి పక్కనున్న మూర్తి స్వామీజీకి హిందీలోనే నచ్చ చెప్పాడు. మూర్తికి కొద్ది కొద్దిగా హిందీ వచ్చును. స్వామిజీ సత్యానందంగారి ఇంటికి రావడానికి అంగీకరించగానే, సత్యానందంగారు మూర్తిని కావిలించుకున్నాడు. వెంటనే ఇంటికివెళ్లి స్వామీజీ ఆతిథ్యానికి తగిన ఏర్పాటులు చెయ్యమన్నారు మూర్తిని.

మూర్తి ఇంటికివచ్చి రమాదేవిగారితో ఈ విషయం చెప్పాడు. స్వామిజీ చాలా మహాత్యం కలవాడనీ,

మా అయ్యగారు బాకీని ముక్కుపిండి మరీ వసూలు చేసుకరమ్మన్నారు.

అందువల్ల ఆయిపరింకవల్ల చాలా లాభముంటుం దనీ చెప్పాడు. రమాదేవి ఎలాగైనా స్వామి ఆశీర్వాదం పొందితే ధనయోగానికి సులభమైన మార్గం దొర కదా! అని ఆలోచించింది. ప్రసాద్ కూడా స్వామీజీ ఆశీర్వాదంపొంది ఏలాగైనా డర్బీస్వీప్ టిక్కట్లు నాలుగు కొనాలని నిశ్చయించేడు.ఇంటిల్లిపాదీ స్వామీజీ రాకవల్ల తమ ఆశలు నెరవేరే సమయం వచ్చిందని అను కున్నారు.

సత్యానందంగారు తమ మేడంతా స్వామీజీ అధీనం చేశారు. స్వామి రోజుకు శేరు పాలుతప్ప మరేమీ పుచ్చుకోరు. పళ్లు ఎప్పుడైనా తింటే తింటారు. నిరంతరం భజన చేయిస్తూంటారు. శిష్యులుగా చేరదల్చినవాళ్లకి ఉపదేశం చేస్తారు. సాయంకాలం పూట రోజూ తమ హిమాలయ అనుభవాలూ, భగ వంతుడి లీలలూ మొదలైనవాటి గురించి ఉపన్యాసా లిస్తూంటారు. ప్రొద్దున్న పూజ చేయిస్తారు. తరు వాత నామసంకీర్తన, సాయంకాలం హారతి, రాత్రి భజనలు. వీటితో సత్యానందంగారి యిల్లు గొప్ప ఉత్సవ మందిరంలా తయారైంది.

స్వామికోసం పళ్లూ, ఫలహారాలు తీసుకొనివచ్చే భక్తులకు ఎడతెరిపిలేకుండావుంది.సాయంకాలం స్వామి ఉపన్యాసం వినడానికి వచ్చే భక్తులకు సత్యానందం గారి యిల్లు చాలేదికాదు. అప్పటికీ 'మైకు'లు ఏర్పాటుచేసి స్వామి ఉపన్యాసం బైటకు వినిపించే టట్లు కూడా చేశారు. అయినా జనం అనేకమంది నిరాశ పొందవలసి వస్తోంది. తగినచోటు దొరక్క సత్యానందంగారి ఇంటిముందు పెద్ద పందిర వేయిం చా

భక్తిగురించీ, భగవంతుడి గురించి స్వామి ఉపన్య సిస్తూంటే వింటున్న భక్తులు కళ్లమ్మట నీళ్లు కార్చేశేవారు. ఆయన ఒక్కొక్కవాక్యం చెపుతుంటే జనం వళ్లుమర్చిపోయేవారు. ఊళ్లో ఎక్కడచూసినా స్వామివారి తేజస్సు గురించీ, ఆయన మహిమ గురించి ఆయన వాగ్ధాటి గురించి పొగడ్తలే. సత్యానందంగారి యింట్లో స్వామి బస చెయ్యడం, సత్యానందంగారి అదృష్టం అన్నారు.

సత్యానందంగారుకూడా స్వామి ఆశీర్వాదంతో మోక్షాన్నిపొందేమార్గం తెలుసుకోవాలని నిశ్చయిం చారు. స్వామి కూడా సత్యానందాన్ని తరింపజేసే వుద్దేశంతోనే వున్నారు. ఆయనకు మంత్రోపదేశం చేసి రోజూ ఆయనచేత సాధన చేయించటం ప్రారం భించారు. వారం రోజులయ్యేటప్పటికి సత్యానందం గారు, స్వామి చెప్తున్న సాధన చెయ్యటం చాలా కష్ట మని గ్రహించారు. ఏకాగ్రతా, ప్రాణాయామం జపం, ఈ మూడింటితో కూడిన సాధన చెయ్యటం అంటే వేదాంతం గురించి కబుర్లు చెప్పటం కాదని తెలుసుకున్నారు. అయినా పట్టుదలతోచేసి స్వామి అనుగ్రహం పొందుదామనుకున్నారు.

రమాదేవి రోజూ, స్వామి నెలాగైనా ఏకాంతంగా కలుసుకొని తన మనస్సులో ధనం గురించీ, సంతానం గురించీ వున్న దిగులు పోయే మార్గం కనుక్కుందా మని ప్రయత్నించేది. పదిరోజులదాకా ఆమెకా అవ కాశం చిక్కలేదు. తరువాత ఒకనాటి మధ్యాహ్నం స్వామి ఒంటరిగా వున్నప్పుడు వెళ్లి నమస్కరించింది. స్వామి ఆమెను చూస్తూనే హిందీలో, "అమ్మాయి! నీ మనస్సులోవున్న దిగులు నాకు తెలుసు. కొద్ది రోజుల్లోనే తీరిపోతుంది" అన్నారు. రమదేవి సంతో షంతో ఉప్పొంగిపోయింది. తన కోరికలు కొద్ది రోజుల్లో నెరవేరుతాయని అర్థం చేసుకుంది.

అంతా మిథ్య

మూర్తి, రమాదేవికి అన్ని విషయాల్లో కుడి భుజంలా వుండడంవల్ల, మూర్తితో ఈ విషయం చెప్పింది. అంతకు మునుపే చాలా రోజులబట్టి మూర్తితో, ఏదైనా లాభసాటి వ్యాపారం చూడమనీ, తను మదుపు పెడతాననీ రమాదేవి చెప్పింది. అందు కని, స్వామిగారి ఆశీర్వాదం లభించింది కాబట్టి, ఆలస్యం చెయ్యడం మంచిదికాదని మూర్తి ఒక రైల్వే బిల్డింగు కంట్రాక్టు చేద్దామనీ, దాంట్లో చాలా లాభముంటుందనీ చెప్పాడు. ముందర ధరా వతు కట్టడానికీ, ఆఫీసర్లకూ లంచాలివ్వటానికి పది వేలుదాకా కావాలని రమాదేవికి చెప్పాడు. అందులో కనీసం ఏభై వేలయినా లాభం వుంటుందని చెప్పాడు.

రమాదేవిదగ్గర పైకం లేకపోయినా, తన బంగారం తాకట్టుపెట్టి, మూర్తిచేతికి డబ్బిచ్చింది. సత్యా నందంగారికి ఈ విషయం తెలియనివ్వకూడదనీ, కాంట్రాక్టు దొరకగానే సబ్ కంట్రాక్టులిచ్చేసి పనిజరిపించెయ్యాలనీ,రమాదేవీమూర్తీ కూడబలుక్కు న్నారు. మూర్తి తనకీ పనుల్లో చాలా అనుభవముందనీ తన స్నేహితు లనేకమంది అనేక కంట్రాక్టులు చేస్తు న్నారనీ రమాదేవికి చెప్పాడు. ఈ కంట్రాక్టులో లాభం రాగానే, ఇంకా బోలెడు కాంట్రాక్టులుచేసి లక్షలు ఆర్జించవచ్చునని రమాదేవి ఆశపడింది.

స్వామిగారువచ్చి నెలరోజులు కావస్తోంది. మరొక మూడు రోజులలో తాము ఆ వూరినుంచి మకాం ఎత్తెయ్యదల్చుకున్నట్లు స్వామివారు అందరికీ తెలియ జేశారు. భక్తులంతా ఆయన్ని ఇంకా వుండమని వేడుకోసాగారు. కాని ఆయన వినలేదు. అంతేకాక హరిద్వారంలో తామొక ఆశ్రమం నిర్మించాలను కుంటున్నామనీ, అందుకు భక్తులంతా తమకుతోచిన విరాళాలు ఇవ్వమనీ విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆయన అడి గిందే తడవుగా భక్తులంతా తలొక రూపాయి, రెండూ, అయిదూ, పదీ ఇవ్వడం మొదలెట్టారు. స్వామి ఈ డబ్బంతా జాగ్రత్తగా వసూలుచేసి తన కప్పచెప్పమని మూర్తిని నియమించారు. మూర్తి ఆ మూడు రోజులూ అన్నం నిద్రా మానేసి బోలెడు డబ్బు వసూలు చేసేడు. మూడవనాడురాత్రిదాకా వసూలు చేస్తూనే వున్నాడు.

తెల్లవారితే స్వామి ఆవూరినుంచి వెళ్ళిపోతారు. మూర్తిని తమతో ప్రక్కవూరికివచ్చి ఒకరోజు వుండమని కోరారు. తనయందు అవ్యాజాను రాగం చూపిస్తున్న స్వామికి మూర్తి సాష్టాంగ నమ స్కారంచేసి, 'అలాగే తప్పక స్వామితో వస్తా'నన్నాడు. సత్యానందంగారు కూడా అందుకు సమ్మతించారు.

ఆ రాత్రంతా స్వామిదగ్గర కూర్చొని సత్యానందం గారు సాధన చేశారు. కాని, చివరికి ఆయన తెలుసుకొన్న దేమంటే స్వామి చెప్పే సాధన కొన్ని రోజులలో రాదనీ, కొన్ని సంవత్సరాలు కఠోర నియమాలతో సాధనచేస్తే దాని స్వరూపం తెలియవచ్చుననీ. అటు వంటి సాధన తను ఈ ప్లీడరీ వృత్తిచేస్తూ, చెయ్య టం కష్టం. కాని ఈ వృత్తిని తనవంట్లో వోపిక వున్నంతకాలం వదలలేడు. అంటే ఈ జన్మలో సాధన చెయ్యటం సాధ్యంకాకపోవచ్చు. తను ఇన్నాళ్ళనుంచీ చెప్పిన వేదాంతం కబుర్లు వట్టి వృథా కాలయాపన మాత్రమే. క్రియ ఎంత కష్టమో స్వామి దయవల్ల తెలిసింది.

తెల్లవారి, స్వామి బయల్దేరేముందు మూర్తి కోసం చూచారు. బహుశా ముందుగానే స్టేషన్‌కు వెళ్ళివుంటాడని ఎవరో అన్నారు. స్వామిని భక్తు లంతా మేళ తాళాలతో స్టేషనుకు తీసికెళ్ళి రైల్లో కూచోపెట్టారు. అందరూ ఆయనకు పూలమాలలు వేశారు. స్వామికి మూర్తి మాత్రం కనిపించలేదు. బహుశా వేరే పెట్టెలో ఎక్కివుంటాడనుకున్నారు. రైలు కదిలిపోయింది.

స్వామికి మరి మూర్తి కన్పించలేదు. మూర్తితో బాటుస్వామి హరిద్వారాశ్రమంకొరకు వసూలు చేసిన విరాళాలు కూడా అదృశ్యమయ్యాయి.

సత్యానందంగారి వైరాగ్యచింతతగ్గి మామూలు వ్యవహారాలు చూసుకోవడం మొదలెట్టగానే ఆయ నకు తెలిసిన విషయం రమాదేవిగారు నగలు తాకట్టు పెట్టి మూర్తికి డబ్బివ్వడం ఆ డబ్బు తీసుకొని మూర్తి పరారి అవడం. తరువాత వాకబు చెయ్యగా మూర్తి స్వామివారి ప్రయాణానికి ముందురోజునే భార్యను పుట్టింటికి పంపేసి, ఆమెతో రెండు మూడు నెలలు తను దేశాటనం చెయ్యబోతున్నానని చెప్పినట్లు తెలిసింది. గట్టిగా పోలీసు రిపోర్టుఇచ్చి వెతి కిద్దామంటే, రమాదేవి మూర్తికి డబ్బిచ్చినట్లు ఋజువేలేదు.

వారం రోజుల తరువాత సత్యానందంగారికి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. ఆతృతగా విప్పిచూసేసరికి, అది రామస్వామిగారి దగ్గర్నుంచి. వెంటనే రమాదేవినీ, ప్రసాద్‌ని పిలిచి ఆ ఉత్తరం చదివారు. అందులో తన కూతురైన పద్మ, అచ్చు సినిమా హీరోల్లావున్న ఒకబ్బాయిని ప్రేమించిందనీ, ఇద్దరూ డైరక్టుగా సినిమాల్లో జేరిపోదామని ఎవరితో చెప్పకుండా మద్రాస్ను వెళ్ళి అక్కడ రిజిష్టరుమారేజ్ చేసుకొని, ఆ విషయం తనకు తెలియబర్చిందనీ, కాబట్టి ప్రసాద్‌కి వేరే సంబంధం చూసుకోమనీ రామస్వామిగారు రాశారు.

సత్యానందంగారు భార్యవైపు తిరిగి, "ఇన్నాళ్ళూ 'అంతామిథ్య' అంటే ఏమిటో తెలిసేదికాదు. ఇప్పు డిప్పుడే తెలిసిపోయింది సుమా!" అన్నారు.

ఒకనాటిరాత్రి ఒక సభలో కొంతమంది సభ్యులు ఉపన్య సించిన తరువాత అధ్యక్షుల వారు లేచి, తమ ఉపన్యాసం మొదలుపెట్టి,

"నేటిదినము నేను చెప్పపోయే దేమిటంటే!" అని ప్రజానీకం వైపు చూశాడు.

అంతలో "ఇది పగలుకాదు. రాత్రి" అని గుంపులో నుంచి ఒక గొంతుక వినిపించింది.

యస్. బాలగంగారాం, (నిజామాబాద్)